

Generiek kompas: Handige handvatten voor kritische rol cliëntenraden

Geplaatst op 18 september 2025

Beluister artikel

Ruim een jaar geleden is het Generiek kompas voor de langdurige zorg 'Samen werken aan kwaliteit van bestaan' ingevoerd. Het kompas vervangt eerdere kwaliteitskaders voor verpleeghuiszorg, wijkverpleging en zorg thuis. Voor cliëntenraden zijn praktische handvatten ontwikkeld om het Generiek kompas te doorgronden en kritische vragen te kunnen stellen.

Het Generiek kompas bestaat uit vijf bouwstenen.

Bouwsteen 1: Kennen van wensen en behoeften van zorgvrager

Deze bouwsteen richt zich op het inzicht krijgen in de wensen en behoeften van zorgvragers. Hiervoor is een waaier met diverse gespreksmethodieken ontwikkeld die professionals ondersteunt bij het voeren van open gesprekken. De uitkomst van deze gesprekken moet een duidelijk beeld geven van de wensen en behoeften van de zorgvrager. Specifiek voor cliëntenraden, zorgvragers en hun naasten zijn er een 'Doe boekje' en een informatiefilmpje ontwikkeld over het open gesprek.

Bouwsteen 2: Bouwen van netwerk

Hierbij draait het om duurzaam samenwerken om zo de zorg en ondersteuning compleet te maken. Dan gaat het over: weten welke hulp er is in de omgeving; samenwerken met verschillende professionals binnen

een breed netwerk; goed ingebed zijn in de buurt én goed geregelde coördinatie van het professionele netwerk. Ook hier kan de cliëntenraad een actieve rol spelen door bij zorgvragers en naasten te inventariseren welke organisatie voor hen van toegevoegde waarde is binnen het netwerk.

Bouwsteen 3: Het werk organiseren

Deze bouwsteen is cruciaal voor professionals en richt zich op het beter organiseren van zorg door samenwerking, technologie en zeggenschap te benutten. Dit omvat het samen met deskundigen bepalen van de benodigde zorg voor een zorgvrager, die aansluit bij de individuele situatie. Daarnaast staat het creëren van leermogelijkheden en een cultuur waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen en betrokken blijven centraal, zodat er sprake is van professionele groei. De handreiking voor deze bouwsteen is nog in ontwikkeling. Het actief meedenken van leden van de cliëntenraad is hier wenselijk.

Bouwsteen 4: Leren en ontwikkelen

Zorg en welzijn zijn constant in beweging, wat vraagt om voortdurende ontwikkeling, reflectie en samenwerking van medewerkers. Een lerende organisatie biedt ruimte voor scholing, feedback en kennisdeling – ook met zorgontvangers. Dit geldt uiteraard ook voor cliëntenraden. Een waaier voor deze bouwsteen is in ontwikkeling. Ook hier is het wenselijk om cliëntenraden aan te laten sluiten; leren en ontwikkelen is tenslotte ook voor hen een groot goed.

Bouwsteen 5: Inzicht in kwaliteit

Jaarlijks moet elke zorgorganisatie voor 31 maart een Kwaliteitsbeeld aanleveren dat een overzicht geeft van de kwaliteit van de geleverde zorg – waarin alle bouwstenen aan bod komen. Aanbieders van verpleeghuiszorg en wijkverpleging hebben dit jaar voor het eerst hun Kwaliteitsbeelden moeten publiceren. Dit Kwaliteitsbeeld is de nieuwe manier om te laten zien hoe zorgorganisaties met kwaliteit bezig zijn. Zorgorganisaties moeten die Kwaliteitsbeelden opstellen mét cliënten(raden), mantelzorgers, naasten en professionals. In de praktijk zien we dat met name cliëntenraden vaak onvoldoende betrokken worden bij het opstellen van het Kwaliteitsbeeld. Terwijl hun rol essentieel is voor inzicht in de verbetering van de 'kwaliteit van bestaan' van mensen die zorg nodig hebben.

Rol en informatie cliëntenraden

Het Generiek kompas betekent belangrijke aanpassingen voor zorgorganisaties, zoals minder verplichte metingen en een geharmoniseerde meting van cliëntervaringen voor verpleeghuizen en zorg thuis. Het handboek (zie hieronder) is ook beschikbaar voor cliëntenraden. Om hen zo goed mogelijk te ondersteunen bij hun belangrijke rol, is ook een aantal andere hulpmiddelen ontwikkeld. LOC biedt bovendien specifieke scholing aan. Ook komt er een webinar beschikbaar.

[Handreiking Inzicht in kwaliteit](#)

[Handboek Ervaringsmeting Generiek kompas](#)

[Doe-boekje Open Gesprek](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Kwaliteit van de verpleeghuiszorg](#), [Hulpmiddelen voor de cliëntenraad](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [generiek kompas](#), [ouderenzorg](#), [zorg en zeggenschap](#)